Tweede Jaargang. N° 26. 30 cent. per nummer Zondag 24 Juni 1928

De Mandelgalm

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

AANKONDIGINGEN
De prijs wordt bepaald in overeenkomst met het bestuur van 't blad.

Inschrijving op alle postkantoren
Een jaar 15,00 fr. 6 maand 8,00 fr.
3 maand 4,00 fr. Buitenland 25,00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22, Iseghem
Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. 2024.66

Alle mededeelingen moeten ten laatsten den Woensdag middag voor 't verschijnen van 't blad binnengezonden zijn.

WEG MET DE MILITAIRE WETSONTWERPEN

Ze bekrachtigen het knechtschap van België tegenover Frankrijk.

Ze verzwaren de personeele en de finantieele legerlasten; ze bestendigen de franskiljonsche heerschappij in Vlaanderen; ze helpen om den oorlog onvermijdelijk te maken.

De diensttijdverkorting

De kiesbeloften

Het is een feit dat de overwegende meerderheid der bevolking partijganger is van diensttijdverkorting.

De socialisten, de katholieke demokraten, de Vlaamsche Nationalisten en de kommunisten hebben dit in den laatsten kiesstrijd geschreven en gezegd, ze hebben de plechtige verbintenis aangegaan deze hervorming na te streven.

We wilen terloops de dubbelzinnige houding van de socialisten onderlijnen die sedert den wapenstilstand herhaaldelijk van meening veranderden:

TEGEN den zesmaanddienst wanneer er socialistische ministers in de regeering zaten.

VOOR den zesmaandendienst wanneer de socialisten in de oppositie stonden, stemmen en vertrouwen zochten te visschen.

Maar naast de socialisten hebben de katholieke demokraten, de Van Schuylenberghen, de Van Hoeck's, Blavier's, De Bruyn's Vindevoghel's, Van Isacker's, Marck's, Catteuw's enz., aan hun kiezers beloofd te vermindering van den diensttijd te zullen veroveren.

We herinneren er aan dat de katholieke democraten bij middel van hun orgaan «De Tijd», van hun weekbladen, van hun kongres, zich tegen het socialistisch voorstel tot vermindering van den diensttijd hebben gekant onder voorwendsel dat het niet goed genoeg was, te militaristisch leek.

Het huidig wetsvoorstel uitgaande van de regeering en mede door de twee katholieke demokraten, in de regeering zetelend, geteekend is tienmaal slechter en militaristischer als dat der socialisten.

Het is tijd om aan die heeren hun kiesbeloften te herinneren.

EEN DIENSTTIJDVERKORTING DIE GEEN IS.

Het huidig wetsvoorstel der regeering kan geen partijganger der diensttijdverkorting voldoening geven.

Wel heeft de regeering gepoogd zand in de oogen te werpen door aan een categorie militianen oogenschijnlijk een dienstplichttermijn op te leggen, doch:

van de 44.000 man die elk jaar opgeroepen worden zullen slechts 8000 man van den achtmaandendienst genieten en deze zullen achteraf worden opgeroepen eens voor 6 weken en 2 maal voor acht dagen, zoodat hun werkelijke diensttijd minimum 10 maand bedraagt.

De miliciens, b eambten aan Staats-, provincie- en gemeentebesturen evenals de onder het toezicht dier zelfde machten staande inrichtingen zullen dus dienen:

14 maand bij de gewone troepen;

15 maand bij de cavalerie, de rijdende artillerie en de vestingtroepen.

De studenten zullen dus werkelijk 16 maanden dienen.

De eerste zoon van ieder gezin 14 of 15 maand, volgens den dienst waar hij wordt bij ingelijfd.

Dat is de diensttijdvermindering die men ons in Brussel voorbereid.

OOGEN OPEN

NOG IS 'T NIET TE LAAT!

Dat het volk z'n wil laat voelen, overal. Dat het zijn wil opdringe aan z'n vertegenwoordigers.

Verzet! Verzet! moet de kreet en het wachtwoord zijn van iedereen.

Het is de tijd!

Oogen en mond open!

Handen uit de zakken!

Verzet! Verzet!

Lees op de laatste bladzijde: « Van den Reus en het Tompoesken », een vertelselken voor de groote kinderen.

Nieuwe finantieele Lasten

Een legerbegrooting van over het miljard

De averechtsche diensttijdverkorting zal niet onmiddellijk worden ingevoerd: eerst moet de bewapening van het leger vernieuwd worden.

Want volgens de Belgische militaristen is al het legermateriaal reeds verouderd en zou bij een oorlog geen «diensten» meer kunnen bewijzen.

Wat moet er vernieuwd worden?

Volgens de militaire deskundigen alleen maar het volgende:

De geweren, de automatische pistolen, de machinegeweren, de Colt-mitrailjeuzen, de tanks, de pantserauto's, de zware kanonnen, de motoren voor den trekdienst der artillerie, het materiaal van de genie, al het seinmateriaal, het mobilisatiemateriaal van den geneeskundigen dienst, al de verdedigingswerken van 1914 enz., enz., enz.

Daarbij moet het aantal kanonnen van verschillende kalibers vermeerderd worden, men moet meer dan 2/3 der bestaande hoeveelheid antigasmaskers en beschermende kleederen aankoopen enz., enz., enz.

Volksvertegenwoordiger De Clercq die de lijst van al dat nieuw materiaal in het lang en in het breed opgeeft in De Schelde van 17 Juni l.l. besluit:

Verschillende technici voortgaande op deze gegevens die de weergave zijn van een minimum van het ontbrekende om een leger «à peu près mise au point» te hebben, maakten in eene vertrouwelijke nota aan de bevoegde overheid kond, **dat ongeveer één miljard frank voldoende zou zijn om die onontbeerlijke aanvullingen van wapens en materiaal te verwezenlijken, er bijvoegende dat er telkenjare op de begrooting EEN PAAR HONDERD MILJOEN MEER zou moeten uitgetrokken worden om de bestaande en nieuwe uitrustingen op peil te houden.**

Zoodat na het verbrassen van **EEN MILJARD** niets dan voor verbetering en aanvulling, men **jaarlijks nog twee honderd miljoen miljoen frank** zou verbruiken om het ding te bewaren en in orde te houden.

Wij mogen dus gerust zeggen dat rekening houdende met den gemiddeld langeren dienstplicht, voorzien door 't nieuwe wetsontwerp, met de uitgaven der huidige begrooting en de voorziene regelmatige uitgaven voor onderhoud en herstel, **DE JAARLIJKSCHE BEGROOTING VAN LANDSVERDEDIGING VERRE HET MILJARD ZAL OVERTREFFEN.**

De Vlaamsche bepalingen van het regeeringsontwerp, slechter dan de wet van 1913.

De streep-Vlamingen doen weer hun best om aan ons volk te doen gelooven dat het nieuwe regeeringsontwerp toch weerom een vooruitgang beteekent in Vlaamsch opzicht op de militaire wet van 1913.

Advokaat Picard van Antwerpen heeft de twee teksten zorgvuldig met mekaar vergeleken en hij komt tot de slotsom dat de nieuwe wet wel verre van vooruitgang integendeel achteruitgang beteekent. De nieuwe wet geeft ons zooveel niet als de oude van 1913.

En hij bewijst dat met de teksten naast mekaar af te drukken.

We nemen hier een paar punten uit zijn lange bewijsvoering.

* * *

Art. 5 van de wet van 1913 schrijft voor:

«De cursus in de militaire reglementen en de cursus in de militaire theoriën worden aan al de leerlingen der Militaire School in het Fransch en in het Vlaamsch gegeven».

Dat was klaar en duidelijk.

Art. 4 van het nieuwe wetsontwerp heeft van het oude art. 5 alleen dit bewaard dat bij het eindexamen van de leerlingen zal gevraagd worden: **een oefening in het spreken over militaire theoriën en reglementen.**

Dus er wordt geen cursus meer opgelegd.

* * *

Art. 12 van de wet van 1913 luidt:

«In de tot het opleiden van korporaals en onderofficieren bestemde scholen, bestaan Fransche en Vlaamsche klassen, hebbende respectievelijk de Fransche en Vlaamsche taal als voertaal. In alle klassen zullen de reglementen en de theoriën in het Fransch en in het Vlaamsch onderwezen worden».

Van dit artikel is in het nieuwe wetsontwerp geen spoor meer over... nergens is nog sprake van Nederlandsche reglementen of van volledig Vlaamsche regimentscholen en regimentsklassen.

Toen de h. Picard, volksvertegenwoordiger Picard i n 1923 gesteld Landsverdediging over de vertaling van de reglementen ondervroeg, moest deze bekennen dat er nog heel wat onvertaald was gebleven!!

* * *

Ook artikel 11 van de wet van 1913 is weggevallen.

Dit art. luidde: **«Pupillenscholen met Vlaamsch stelsel en eenzelfde aantal gelijksoortige scholen met Fransch stelsel hebben respectievelijk de Vlaamsche en Fransche taal als voertaal, zullen worden opgericht. In al deze scholen zal de tweede nationale taal op grondige wijze worden onderwezen».**

Ook art. 13 is verdwenen:

«Art. 13, de Minister van Oorlog zal de bepalingen betrekkelijk het onderwijs en het gebruik der bovenvermelde talen toepassen op de inrichtingen voor onderwijs en op de proeven die later bij het leger mochten worden opgericht en ingesteld».

Op een vraag door volksvertegenwoordiger, in 1923 den Minister van moest de minister antwoorden dat er van die bepaling praktisch niet veel in huis kwam ten bate van het onderricht in onze taal.

«Laat ons dus besluiten, schrijft m. Picard, **dat de nieuwe wet alles schrapt wat het Vlaamsch onderwijs en de Vlaamsche onderwijsgestichten betreft.**

In de plaats van bepaalde voorschriften worden nu een paar abstracte algemeenheden ingeschreven, neen, gewoon uit de wet van 1913 overgeschreven betreffende de «instructie» van den soldaat; het wordt meer dan vroeger nog **de heerschappij van den willekeur!** En waar het Nederlandsch een bescheiden plaats was gaan innemen naast het Fransch, wordt het teruggedrongen en **vervult geen andere rol meer dan die van een dialectische hulptaal tegenover de mindere soldaten en gegradeerden,** die het Fransch, de taal van het Belgisch leger, nog niet hebben kunnen aanleeren».

14 Maand voor de Studenten

Het regeeringsontwerp bepaalt dus dat studenten 14 maand zullen MOETEN dienen om opgeleid te worden tot reserveofficier.

Velen zullen allicht geneigd zijn om zich het lot van deze jongelieden niet aan te trekken onder voorwendsel dat studenten, vermits ze toch rijk zijn, wel 14 maand mogen dienen.

Dat is zeer verkeerd geredeneerd.

Niet alle studenten zijn rijk, de overgroote meerderheid van de jongens, die aan de universiteiten studeeren, zijn zoons van kleinere boeren van bedienden, van onderwijzers, van middenstanders.

De fils-à-papa zijn een kleine minderheid op de universiteit: die zijn veelal te lui om te studeeren.

De meeste ouders van studenten moeten zich werkelijk zeer doen om hun jongens naar de universiteit te kunnen zenden. Ze betalen hun studies niet met hun inkomsten maar moeten het kapitaaltje aanspreken dat ze bijeenvergaard hebben met hard werken en sparen, hun leven lang.

Deze ouders verlangen vurig naar het einde van de dure studies hunner kinderen, zien reikhalzend uit naar het oogenblik waarop hun zoons voor zich zelf zullen kunnen zorgen, en misschien zullen in staat zijn om een deel terug te betalen aan hun ouders en zusters van wat de studiejaren opgeslorpt hebben.

En nu komt de Belgische Staat tusschen om de vijf of zesjarige studies nog met een vol jaar, neen met 14 maand te verlengen: willens nillens de jonge student moet officier worden.

Of hij daar zin in heeft, trekt de Staat zich niet aan, of hij daar aanleg voor heeft, wordt niet onderzocht: hij moet, en daarmee gedaan.

Als uit zoo een maatregel het «democratisch» karakter van de wet moet spreken, waarover minister Carnoy te Ronse het had, dan bedanken we voor zulke democratie.

Neen, wij protesteeren tegen zulke uitzonderingsmaatregelen waaronder persies de zonen zullen te lijden hebben van deze ouders die hun kinderen, door de inspanning van een heel leven, willen vooruit helpen.

Deze maatregel is onrechtvaardig: hij treft de interessantste studenten aan de universiteit: de jongens uit het volk.

Een "democratische" taalregeling

Volgens minister Carnoy is de taalregeling in het legerontwerp dus democratisch.

De motie van den Kath. Vl. Landsbond illustreert die «democratie» volgenderwijze:

1. kommandotaal blijft Fransch en meteen al wat er mee in verband staat: technische taal, dienstregeling, onderrichtingen, verslagen.
2. De administratieve betrekkingen tusschen de legeroverheden blijven Fransch.
3. Het onderwijs blijft Fransch.
4. Het reservekader in Wallonië blijft Fransch en dus kunnen franscheentalige officieren nog steeds Vlaamsche soldaten aanvoeren in tijd van oorlog.
5. De betrekkingen der officieren onder elkaar blijft Fransch.
6. De toepassing der taalwet van 1921 ontsnapt aan alle toezicht en waarborg.
7. De opgelegde examens zullen het Vlaamsch hatelijk maken bij de officieren die heel hun onderwijs in het Fransch krijgen en tijdens hun studies uitsluitend in het Fransch omgaan.

En de motie besluit:

«Het is onmogelijk dergelijke regeling te aanvaarden als de oplossing van het talenvraagstuk in het leger».

Waarom bestaat dan de demokratische taalregeling?

Voor de burgers van tweede klasse, voor de Vlamingen die geen Fransch kennen zal men volgens Brusselsch recept «luizenklassen» inrichten waar deze sukkelaars in een Vlaamsch-Belgisch koeterwaalsch zullen opgeleid worden.

Dat is de «demokratische» taalregeling opgehemeld door een «Vlaamsch» en «democratisch» minister.

Het is een publieke schande.

Hoe rijmt men dat tesaam?

CARNOY TE RONSE:

« het ontwerp legerhervorming is van democratischen geest doordrongen. De taalregeling is er ook een van democratischen aard ».

POULLET TE RONSE:

« In zake taalregeling is het onbetwistbaar dat wij Vlaamsche eenheden krijgen ».

DE KATH. VL. LANDSBOND:

« De Kath. Vl. Landsbond verklaart uitdrukkelijk dat het regeeringsontwerp volstrekt geen voldoening geeft EN onaannemelijk is ».

Deze teksten staan alle drie in hetzelfde Standaard-nummer van Maandag 18 Juli l.l.

Waar blijven de Socialisten?

Sedert weken volgen we regelmatig de socialistische pers.

Alle dagen denken we: nu gaan ze beginnen. Maar elken morgen brengt een nieuwe ontgoocheling.

Van een stelselmatige campagne tegen het militair wetsontwerp is er in die pers geen spoor te ontdekken.

Le Peuple b.v. brengt af en toe een artikeltje van een halve kolom onderteekend door De Brouckère, dat is al.

Van meetingen, geen sprake; van betoogingen, geen spoor.

Zou de «oppositie van Zijne Majesteit» lijk Jacquemotte de tamme socialistische oppositie eens noemde, geen oorlof hebben gekregen van zijn Majesteit om door te trekken?

In elk geval, wij krijgen sterk den indruk dat het de verkleurd-roode heeren heelemaal geen meenens is met hun oppositie tegen het voorstel van de Broqueville.

Het is een oppositie om hun troepen zand in de oogen te strooien.

Ja wel in Wallonië zijn er socialisten die actief den strijd voeren, maar niet tegen het militarisme zelf maar tegen de armzalige Vlaamsche bepalingetjes van het wetsvoorstel.

Er wordt nog te veel aan de Vlamingen toegestaan.

En een Troclet is niet beschaamd naast den liberalen Vlaamschhater Jennissen op te treden te Luik om te beletten dat de Vlamingen ook maar een kruimelken recht krijgen.

En die «internationalisten» donderen dan tegen het imperialisme van Duitschland, die zeggen dan te ijveren voor den wereldvrede door de eerbiediging van het recht der verdrukte nationaliteiten.

Comedianten, dat zijn de Belgische socialisten.

In den grond verlangen ze niet beter dan dat de militaire voorstellen maar gauw gestemd en van de baan zijn: dan kunnen ze weer in 't ministerie kruipen bij katholieken en liberalen.

VLAAMSCHE WERKLIEDEN

opent toch uw oogen, vertrouwt uwe belangen niet toe aan een partij waar Vlaamschhaters en Walen over al den invloed beschikken, waar de Waalsche chauvinisten, de knechten van Frankrijk, als Troclet, Branquaert, Hubin, Destrée en anderen de lakens uitdeelen.

Hier bij het bekampen van deze militaire hervorming geëischt door den Franschen generalen staf, zult ge weer merken dat deze Walen met uwe belangen als Vlamingen en als democraten niet gediend zijn.

Scheurt u los van deze vijanden van uw vaderland dat Vlaanderen is.

Voert met ons den strijd tegen het militarisme dat uwe zonen wil misbruiken om den Franschen machtswil over West-Europa te doen heerschen.

Wat hebt gij aan een partij die u op zulke oogenblikken in den steek laat?

Als het bij uw leiders meenens was zou België deze militaire wet niet durven stemmen.

Als uw leiders het sein gaven van een gemeende oppositie zou het parlement niet durven knikken op bevel van Parijs.

Wat hebt gij werklieden aan eenigszins verbeterde levensvoorwaarden als dat eer het 10 of 15 jaar verder is weer moet uitloopen op den gruwel van een jarenlangen oorlog?

Hebt ge den oorlog en zijn verschrikkingen reeds vergeten?

Zijt ge reeds vergeten dat gij, dat uwe vrouwen, dat uwe kinderen de eerste slachtoffers zijn van dezen waanzin?

Welnu, de militariseering, lijk het nieuwe ontwerp ons die brengt, leidt ons onafwendbaar naar nieuwen oorlog.

Daarom verdedigt u, laat uw stem weerklinken, roept met ons: **«Weg met de nieuwe militaire voorstellen, we willen diensttijdverkorting, we willen Vlaamsche legerdivisies».**

Zijn er ACHT Katholieke Vlamingen in het Parlement?

De hoofdraad van den Kath. Vl. Landsbond vergaderde op Zondag 17 Juni l.l. te Brussel en nam een... motie aan.

Het besluit van deze motie luidt als volgt:

«De Kath. Vl. Landbond verklaart uitdrukkelijk dat het regeeringsontwerp volstrekt geen voldoening geeft en onaannemelijk is;

«Verzoekt ernstig en met nadruk de Kath. Vl. Kamerleden opdat zij werkdadige, praktische voorstellen zouden doen die het princiep van den Kath. Vl. Landsbond verwezenlijken, namelijk: «Vlaamsche legerafdeelingen met de onontbeerlijke bijkomende hervormingen der gewestelijke werving en indeeling volgens de taalgrens en der splitsing van heel het militair onderwijs».

«De Kath. Vl. Landsbond betrouwt ten volle op de toewijding en op de krachtdadigheid der Kath. Vl. Kamerleden en geeft hun de verzekering van heel zijn steun en onbeperkte sympathie.

«Bewust van zijne verantwoordelijkheid doet hij tevens beroep op alle Vlamingen en inzonderheid op de leiders onzer Katholieke Vlaamsche vereenigingen, opdat zij onbevreesd voor het kabaal der tegenstrevers, deze eischen overal waar het past en door alle rechtmatige middelen eensgezind zouden steunen en verdedigen.

«Het Vlaamsche recht in zake legerstatuut mag niet, zooals in zake hoogeschoolonderwijs, verminkt noch verdoezeld worden».

Wij zeggen: Bravo, zeer goed.

De eenheid van gansch het strijdende Vlaanderen is dus op het terrein van de legerhervorming verwezenlijkt: hier willen minimalisten en nationalisten dus hetzelfde.

De minimalisten hebben altijd gezegd dat zij de groote meerderheid van het Vlaamsche volk vertegenwoordigen.

Wij nationalisten waren en zijn, naar hun zeggen, nietig klein.

Niettegenstaande deze onze nietigheid, staan wij er voor in dat ZES volksvertegenwoordigers voor het regeeringsontwerp niet zullen stemmen maar alleen voor een wetsontwerp dat rekening houdt met de eischen zoo welsprekend geformuleerd door den Landsbond.

We nemen aan dat de Landsbond veel machtiger is dan wij.

Welnu als de machtige landsbond ACHT volksvertegenwoordigers heeft om zijn programma te steunen dan wordt het regeeringsontwerp verworpen want op 186 volksvertegenwoordigers

zijn er 6 Nationalisten
zijn er 2 communisten
zijn er 78 socialisten
Dat maakt te zamen 86 stemmen.
Daartegenover staan:
78 katholieken
22 liberalen
of te zamen 100 stemmen.

Trekt van deze honderd 8 stemmen af en voegt die acht stemmen bij de 86 en de regeering wordt geklopt
met 94 stemmen tegen 92.

Als de Landsbond dat niet kan, dan kan hij niets.

Ons Standpunt

De oorlog is een vreeselijke geesel.

Bewapening vrijwaart niet voor dien geesel: de gewapende vrede heeft heel Europa in den schrikkelijksten oorlog der geschiedenis geworpen.

Ontwapening moet de leus zijn van al wie de oorlogsramp aan het halfdoodgebloede Europa wil sparen.

Langs den weg van de diensttijdverkorting kan men reeds komen tot een gedeeltelijke demilitarisatie van de geesten.

Maar dan op voorwaarde dat onder voorwendsel van voorgeoefendheid onze knapen van af hun prilste jeugd

niet «à droite par quatre» leeren loopen.

Het socialistisch voorstel met de voorgeoefendheid en de wederoproepingen werpt heel onze knapenschap ten prooi aan den militaristischen geest.

Daarom weg met de voorgeoefendheid van de socialisten.

Weg met de wederoproepingen van de socialisten.

De zesmaandendienst.

Een leger met zesmaandendienst kan geen aanvalsleger zijn, alleen een verdedigingsleger.

Daarom staan we den zesmaanden dienst voor.

Het leger oefent zijn invloed uit op de buitenlandsche politiek.

Hoe sterker het leger, hoe agressiever de buitenlandsche politiek van een land.

Wij willen een vredespolitiek.

Daarom, leve de zesmaandendienst.

* * *

Wij willen vrede in de lage landen aan de Noordzee.

De «helden» van 1830 die het heerlijke koninkrijk der Nederlanden uit mekaar hebben gerukt die zijn er de schuld van dat de oorlog in 1914 over onze grenzen is gerold.

Het Koninkrijk der Nederlanden met een bevolking van 15 à 16 miljoen zielen zou in staat geweest zijn om Duitschland af te schrikken van een doortocht over ons grondgebied.

Een herstel van dit machtige rijk hier in het Westen zou ook in de toekomst een waarborg zijn van vrede.

In plaats van dat herstel op federatieven grondslag na te streven hebben de Belgische imperialisten op landroof gezind: annexatie van Zuidelijk Nederland.

Verkeerde politiek die oorlog in zich sluit.

In plaats van den vrede te verzekeren door federatie van Vlaanderen, Wallonië, Holland heeft België zijn veiligheid willen waarborgen door een militair accoord met Frankrijk.

Dat heeft de oorlogskansen niet verminderd, integendeel vermeerderd en België daarbij gemaakt tot een vasaalstaat van Frankrijk.

Het huidige regeeringsontwerp is een gevolg van deze vassaliteitspolitiek.

Daarom verwerpen we dat ontwerp:

HET IS VOOR ELKE VLAMING DIE ZICH ZELF EERBIEDIGT ONAANNEEMBAAR.

Dat ontwerp is een uitvloeisel, een gevolg van het militair akkoord met Frankrijk.

DAT MILITAIR AKKOORD MOET OPGEZEGD WORDEN.

Daarvoor moet heel de buitenlandsche politiek van België gewijzigd worden.

Hoe kan dat ?

* * *

Door versterking van den invloed van Vlaanderen op de Belgische politiek.

Die invloed is zeer miniem: sedert den wapenstilstand is die invloed nog kleiner geworden.

Sedert de wapenstilstand zijn de franschgezinde elementen meester, volledig meester in de Belgische politiek.

Wie waren eerste ministers in België sedert den wapenstilstand?

Delacroix, Theunis, Carton de Wiart, Jaspar: Walen en Brusselaars.

Vandevijvere en Poullet hebben het geprobeerd: ze werden allebei gebroken.

Door wie?

Door Brussel, door de financie, door het leger, door het hof.

Een eerste voorwaarde opdat Vlaanderen meer invloed krijgt op de politiek van België is: de versterking van den Vlaamschen invloed in het leger.

Daartoe volstaan de bepalingen niet van het regeeringsontwerp.

Om dat te bereiken moeten we Vlegerdivisies hebben: officieren en manschappen opgeleid in hun eigen Vlaamsche taal, samenhoorig met hun Vlaamsche volk, gekazerneerd in Vlaanderen.

Dan kan Vlaanderen meespreken, dan zullen Brussel en Wallonië niet langer alleen de richting bepalen van België's buitenlandsche politiek.

Vlaanderen wil vrede.

Vlaanderen heel Vlaanderen, minimalisten als nationalisten, willen hierin hetzelfde: een politiek van zelfstandige neutraliteit.

Welnu, wie dat bereiken wil moet mee ijveren voor Vlaamsche legerdivisies.

Deze hervorming is een factor van vrede.

Deze hervorming is een eerste voorwaarde voor het herstel van de Vlaamsche zelfstandigheid.

Gelijk welk ontwerp, dat ons deze hervorming niet brengt, moet verworpen worden.

Vlaanderen is bij machte om dat doel te bereiken.

Als de Vlamingen willen, krijgen de knechten van Frankrijk ditmaal hun zin niet.

Acht katholieke Vlaamsche volksvertegenwoordigers kunnen den snooden aanslag van de kliek Jaspar-Hymans verijdelen.

Welnu, als wij de oogen openen van de Vlamingen dan zal de Kath. Vl. Kamergroep ditmaal ons volk niet durven verraden.

De militaire kwestie is een vraagstuk dat diep in 't vleesch snijdt van elkendeen.

Hier gaat het niet om een hoogeschool, waarvan alleen de intellectueelen het groote belang inzien.

Hier gaat het werkelijk om een volkskwestie.

Ons volk is nooit militaristisch geweest.

Laten we gebruik maken van de vredelievende gesteldheid van ons volk om den weg te banen naar de Vlaamsche zelfstandigheid.

Voor zesmaandendienst.

Voor Vlaamsche legerdivisies.

Nationalisten, demokraten, weert u dapper.

Propagandeert voor deze eischen.

Belegt meetingen en betoogingen, gaat van man tot man met dit programma.

Tusschen dit en een paar maand moeten in Vlaanderen groote dingen gebeuren.

Geen diensttijdverkorting

De duur van den diensttijd

Twaalf of dertien maand: De miliciens die een betrekking hebben bij de Staats- provincie- of gemeentebesturen of bij inrichtingen die onder het toezicht van diezelfde openbare besturen staan moeten **12** maand werkelijken dienst volbrengen ofwel **13** maand indien ze ingelijfd werden bij de ruiterij, de bereden artillerie en de Luiker vestingtroepen.

Veertien maand: Al wie door zijn studies voorbestemd wordt om tot de werving van de aanvullende kaders bij te dragen (reserveofficieren) moeten **14** maand dienen.

Twaalf of dertien maand: De oudste zoon van elk gezin moet minstens **12** maand dienen, doch werd hij ingelijfd bij de ruiterij, de bereden artillerie en de Luikervestingtroepen dan moet hij **13** maand dienen.

Acht maand: De rest van het contingent moet **8** maand dienen.

De wederoproepingen

Bij de actieve dienst komt één wederoproeping van 6 weken. plus twee wederoproepingen van 8 dagen: tezamen dus 2 maand.

Zoodat de diensttijd van 12 maand eigenlijk beteekent 14 maand.

Deze van 13 maand, 15 maand.

Deze van 14 maand, 16 maand.

Deze van 8 maand, 10 maand.

Geen diensttijdverkorting maar verlenging.

Volgens de officieuze Fransche «Le Temps» zullen 30.000 man op de 44.000 die het contingent bedraagt, meer dan 8 maand moeten dienen. Dus ongeveer 70 t. h. van de manschappen zullen in plaats van diensttijdverkorting integendeel diensttijdverlenging krijgen.

Die 30.000 zullen als volgt verdeeld zijn:

2.300	man zullen	14	maand	dienen.
3.650	» »	13	»	»
24.000	» »	14	»	»
14.000	» »	8	»	»

Onder de huidige wet dient een jaarlijksch contingent van 44.000 man te zamen

527.360 maand

Met de nieuwe wet zal een jaarlijksch contingent van 44.000 man te kloppen hebben

557.650 maand

of 30.000 maand meer.

En dat zal men in de oogen van simpele menschen willen doen doorgaan als diensttijdverkorting.

We herhalen het dat is een berekening van het bekende officieuse blad van de Fransche regeering «Le Temps» en velen zijn van meening dat zij de waarheid geweld aan doet.

De echte waarheid zou nog heel wat donkerder zijn.

Inderdaad bij de huidige legerinrichting is het contingent van 44.000 man verdeeld als volgt:

Voetvolk	22.255
Ruiterij	3.630
Artillerie	9.160
Genie	3.365
Vervoer	2.340
Luchtvaart	1.270
Intendantie	730
Gezondheidsdienst	1.250
	44.000

Alleen het voetvolk komt in aanmerking voor den 8 maandendienst maar we weten reeds dat de oudste zoons 12 of 13 maand moeten dienen, ook de beambten eveneens de Luikervesting troepen.

Aldus komt men ten slotte tot het inzicht dat niet meer dan 8 à 10.000 man op de 44.000 zouden profiteeren van de 8 maand plus 2 maand wederoproepingen of te zamen: den 10 maandendienst.

Vlamingen laat u ditmaal geen zand in de oogen strooien.

Eischt van uwe volksvertegenwoordigers diensttijdverkorting.

Eischt den zesmaandendienst.

Op 8 JULI

Vlaamsche Hoogdag te Turnhout

Grootsche Vlaamsch nationale betooging, tegen de voorgestelde legerstatuten, voor Amnestie.

Plastische beelden op de Groote Markt. — Radiocorcerten.

De bloem van Vlaanderen moet te Turnhout zijn op 8e Juli.

De vensters open, a. u. b.

De Broqueville, afstammeling van een Franschen «sansculotte», die zich rijk kocht, tijdens den Boerenkrijg, aan zwartgoed, heeft een wetsontwerp ingediend met het oog er op van het Belgisch leger meer en meer eene «annexe» te maken van Frankrijk.

Onder de Vlaamsch-Belgicistische volgelingen werden nog snullen gevonden om te denken, dat hun volksvertegenwoordigers nooit de hand zouden leenen om zoo iets te stemmen.

Naïeve menschen! De Vlaamsche Belgicisten zullen altijd aan de kar trekken van deze die de macht hebben of... op het punt zijn ze te veroveren!

En met reden! Zijn zij ook niet een integreerend deel geworden van den rotten boel die ons bestuurt?

Rotten boel, zeg ik! En is het misschien overdreven? Wilt gij een sprekend staaltje van de echtheid dezer bewering?

Hebt gij niet gelezen bij voorbeeld, hoe enkele weken geleden minister Jaspar moeilijkheden had in de commissie van koloniën van den Senaat en hoe de knecht van Francqui woedend uitvloog, omdat enkele senatoren uitleg dierven vragen over het aantal concessies van de Société Générale en de Banque d'Outremer in Congo? De heer Jaspar, die iets te brokken heeft in de XXe Siècle liet hen in dat blad eenige zweepslagen uitdeelen, waarna de brave peekens in hun kot kropen en zwegen als vermoord. Dit zal hun leeren zich met zaken te bemoeien, die onze grootfinanciers, de redders van onzen frank, maar liefst alleen regelen.

Geen een van die heeren, die nog durft roeren en Jaspar kan het nu voort alleen met zijn vrienden financiers regelen. Maar nu begon het spel in de kommissie van koloniën van de Kamer. Hier was het de heer Sap, die eens probeerde.

Daar zijn leden die graag den neus zouden steken in al het raar gedoe van Congoleesche zaken, doch er is voor te vreezen dat het maar bij lust zal blijven, want wij zouden de rare vogels willen kennen die het zouden aandurven onaangenaam te zijn aan den eersten Minister en zijn machtige vrienden van de Finantie. Die menschen beschikken immers over zooveel macht, hebben zooveel vetbetaalde plaatskens uit te deelen aan vrienden en... knechten dat niemand die kans wil verbeuren.

Immers zij zijn meester in België en in Congo; meester van het spoor, van de scheepvaartmaatschappijen, van de mijnen, van de Nationale Bank, van de Banque du Congo Belge enz... meester van alles.

Geen Senator of geen volksvertegenwoordiger der Regeeringspartijen of hij heeft voor zich zelf of zijn familie iets te vragen of te verkrijgen.

Het Belgisch Parlement levert werkelijk een zeer treurig schouwspel van afhankelijkheid van de Finantie en de groote bazen drijven deze knechtschap op de onbeschaamdste wijze door.

Ziet bijvoorbeeld de groote chef Vandevijvere. De man weet niet meer wat eerst gedaan en als hij nu en dan nog wat tijd vindt komt hij eens rap zien of alles naar wensch van 't ministerie gaat en loopt dan weer onmiddellijk naar een van zijn overtalrijke beheerraden. Overal zit hij ingemetseld: in de «Caisse de Reports», in de «Crédit National pour l'Industrie», in de «Purfina», in de Serma» in de... wat weet ik al. In de «Serma» ging hij zoo schaamteloos te werk dat hij op 26-4-28 vanwege de «Nation Belge» een welverdiende geeseling meêkreeg. Eerst haalt het blad volgend stukje uit «Le Peuple» aan:

«M. Jaspar, eerste minister en m. Baels, min. van Landbouw en Openbare Werken, hebben een onderhoud gehad met de vertegenwoordigers van «La Serma» naar aanleiding van het oprichten eener electriciteitsinrichting.

Een dezer vertegenwoordigers, de voorzitter van de maatschappij in kwestie, is niemand anders dan m. Vandevijvere.

Het is werkelijk buitengewoon, dat die leider van de rechterzijde, gewezen eerste minister, in het bestuur eener dergelijke zaak betrokken is.

Nooit tot op dezen dag had men dergelijk gebrek aan schaamtegevoel kunnen vaststellen bij een man die over zooveel politieken invloed beschikt als m. Vandevijvere».

Hierbij teekent de «Nation Belge» aan:

«Wij zijn helaas verplicht te bekennen dat «Le Peuple» gelijk heeft. Door die dringende tusschenkomst bij de Regeering, ten voordeele eener maatschappij, waarvan hij voorzitter is, geeft een parlementair van het gewicht van den heer Vandevijvere het meest beklagenswaardig voorbeeld...

De heer Alois Vandevijvere gaat te ver; dat hij ons toelate hem luidop te zeggen wat een zeker aantal zijner vrienden sinds lang stillekens fluisteren: weldra zal men niemand anders meer zien dan hem in de beheerraden. Indien zijne inspanningen ten voordeele van de «Serma» gelukken, dan zou hij eene overwinning mogen boeken, ten nadeele van een der schoonste landstreken van België, behaald door een consortium bestuurd door een Duitsch-Amerikaansch financier, die vóór den oorlog, agent was van een machtigen Duitschen electriciteitstrust...»

Daarmee kan Alois het voorloopig doen. Doch hij kan zeggen tot de Regeering: «'t een plezier is 't ander waard en mijn koffers zijn groot!»

En de leider Van Cauwelaert dan die Vlaanderen redden moest. Als hij tijd vindt zal hij nu en dan nog wel een paradeslag in 't water doen en met een welsprekende rede uitpakken, maar he ja! de beheerraden brengen veel meer op en het is veel beter grootfinancier te zijn dan simpele strijder voor een ideaal... Die tijd is lang voorbij... Hoe zou hij Francqui, de baas van Jaspar, kunnen mishagen door Jaspar ook maar het kleinste ongenoegen aan te doen? Heeft Francqui hem niet naast zich genomen in den beheerraad van «Compagnie Métallurgique d'Hoboken»? Brusselmans werkt zich finantieel langs het Parlement en den Boerenbond zooveel en zoo rap als hij maar kan naar omhoog en zetelt ook reeds met Francqui in tal van beheerraden. Sap zit vast in al de banken van den Boerenbond; Tibbaut kruipt overal binnen, (bij toeval zwierden de Vl. Nationalisten hem uit de «Banque du Congo Belge»); Pussemier zetelt in de Banque de Gand, filiale de la Société Générale; Renkin, Carnoy, Hallet, Mathieu, Anseele, Lemonnier enz., enz.... zijn allen met handen en voeten aan de finantie gekluisterd en allemaal verplicht ootmoedige dienaars te zijn van Francqui-Jaspar.

«De Standaard is zoo braaf als hij maar kan, want de groote bazen, Van Cauwelaert, de Boerenbond, Vandevijvere, enz., willen het zoo om in hunne finantieele combinaties niet gestoord te worden.

(Kan ons nu ook iemand zeggen ter belooning van welke diensten een der meest in het uitzich staande Vlaamsch-Belgicistische parlementairen er zich op beroemen mag vermindering te hebben verkregen op den invoer van fotopapier... terwijl de weverijen Vl. Nat. nijverheid, waarin de groote bazen van het Vlaamsch-Belgicisme geen belang stellen, NIETS konden verkrijgen?) Monske Rubbens wipte zich onder den paraplu van nonkel Tibbaut ook reeds in een paar beheerzetels en als hij voort braafjes blijft zal hij nog wel eenige beentjes te peuzelen krijgen...

En de zware trekpaarden Van Isacker, Marck e.a. die tot nog toe in de kazen niet konden gestopt worden paait men met de belofte van een ministerportefeuille, indien ze den rol van brave en ootmoedige knechten willen blijven spelen.

Wie durft nog te zeggen dat het niet stinkt in het Belgisch Parlement!

Is het niet klaarblijkend schandalig genoeg hoe alles geofferd wordt aan de persoonlijke belangen der Belgische politiekers?

Is het geen openbaar geheim dat familieleden van een der meest voooraanstaande Regeeringsmenschen gefinanceerd worden door Francqui; (Jaspar zal niet logenstraffen)... dat Boerenbond en Banque du Travail blij zijn om de brokjes te krijgen die de Société Générale laat vallen en dat diezelfde Société Générale heer en baas alleen is in het land!

Waar zijn de mannen die de macht en den moed bezitten om dien stinkenden stal te zuiveren? Alleen de Vl. Nationalisten zullen het doen.

LEO VANTHIEL.

Vlaamsch Economisch Verbond.

JAARBEURS

De tenstoonstelling der Vlaamsche nijverheid, die door het V. E. V. in de maand Augustus in de stedelijke feestzaal van Antwerpen onder het eerevoorzitterschap van den heer Van Cauwelaert, burgemeester en onder 't hoog beschermheerschap van de heeren Ministers Baels, Carnoy, Heyman en Lippens alsook van den heer Minister van State Poullet zal gehouden worden, belooft een schitterend succes te worden. Toetredingen van de aanzienlijkste ondernemingen als de firma's Gevaert, de Beuckelaer, Sabbe en Steenbrugge, Scheerders-Vandekerkhove, de Bank voor Handel en Nijverheid van Kortrijk, met al de ondernemingen door hen bewerkt, het Algemeen Beleggingskantoor, de Handelsbank van Gent, het textielbedrijf uit Kortrijk en Roeselaere, de kunstmeubelnijverheid uit West-Vlaanderen en andere plaatsen, benevens de afzonderlijke bedrijven uit allerlei plaatsen van het binnenland, zijn reeds toegezegd. De afdeelingen Aalst, Kortrijk, Roeselare en Hasselt belegden reeds afzonderlijke vergaderingen tot het ordenen van hun deelneming en de afdeeling Brussel roept de belangstellenden uit de provincie Brabant op voor 'n eerstdaags, met 't oog op de jaarbeurs, te houden vergadering. Te Gent kwam 'n kommissie van propaganda saam, die de zaak in handen nam Kortom uit alle richtingen komen bij het Bestuur de meest verheugende blijken van belangstellende medewerking toe. Personen die andere inlichtingen omtrent de jaarbeurs verlangen kunnen zich steeds wenden tot het secretariaat dat alle dagen zetelt in de bureelen van het V.E.V. Appelmansstraat, 25, Antwerpen.

IS HET WAAR ?

Is het waar dat de christen werklieden reeds verkocht en geleverd zijn, en dat zij bij de komende verkiezingen samen met de reactie opkomen ?

Is het waar dat de overeenkomst met de lijst Van de Vijvere reeds afgesloten is, zonder dat een bestuurlid der christene werklieden werd geraadpleegd ?

Is 't waar dat in geen enkele Bestuursvergadering die zaak besproken werd, en dat dus naar niemands oordeel werd gevraagd.

Zouden de leiders der christenen hierop durven antwoorden en de waarheid zeggen ?

Wij wachten !

Kerkelijk nieuws

KERKELIJKE KALENDER

Zondag 24 Juni, Geboorte van den H. Joannes. Eerste kwartier.
Maandag 25, H. Guillielmus.
Dinsdag 26, HH. Joannes en Paulus.
Woensdag 27, Mis van de Octaaf.
Donderdag 28 H. Ireneus.
Vrijdag 29, HH. Petrus en Paulus afgestelde Heiligdag.
Zaterdag 30, Gedachtenis v. d. H. Paulus

STADSNIEUWS

Hernieuwing der zes en driemaandabonnementen.

Het beheer van posterijen zal een dezer dagen de hernieuwingskwijtschriften der abonnementen van drie en zes maand aanbieden.

Wij verzoeken onze abonnenten de kwijtschriften zoo mogelijk bij de aanbieding door den briefdrager te betalen, daar deze geen tweede maal aangeboden worden. Bij geval van afwezigheid, kan men steeds op het postkantoor zijner verblijfplaats gaan voldoen.

Abonnementsprijzen: van 1 Juli tot 30 September: 4 fr. Van 1 Juli tot einde 't jaar: 8 fr.

's Zondags is er maar éene apotheek open van stad. Apotheker van dienst: Jozef Verhamme, Markstraat.

Als men geslagen is.

Zoo schreef «De Ontwaking» :

«Wij socialisten zijn niet kontent, ze hebben ons te veel stemmen ontnomen (Inderdaad, N. v. R.) met onze mannen op de kiezerslijsten niet in te schrijven, maar ook onze mannen hebben daar een beetje schuld aan. (met voor ons niet te stemmen, N. v. R.) met niet te gaan zien.

«Wij socialisten zijn nooit kontent op dit gebied», en de volgende alinea luidt: «En toch zijn we voor deze kiezing kontent, we gaan niet zeggen waarom (aardig hé? N. v. R.) maar de wind blaast in onze zeilen en we gaan varen trots alles **tegen en over de klippen».**

Zeer juist! En wij, Nationalisten, zorgen dat ge nog meer dan eens **tegen en over de klippen** vaart!

Die verdoemde Fronters!

BURGERLIJKE STAND

Geboren:

Michel Seynaeve,z.v. Joannes en Demetrie Cools, Meenenstr. 71.

Rosa Decock, d.v. Julianus en Evelina Samijn, Roeselaerestr. 374.

Georgette Dewolf, d.v. Henri en Maria Denolf, Bellevuestr. 277.

Georges Dewolf, z.v. idem.

André Couckhuyt, z.v. Noë en Irma Cingniaert, Hondengenm. 25.

Overlijdens:

Henricus Raes, peerdengel. 65 j. m. Maria Maes.

Robert Delaere, meubelm. 26 j. m. Rachel Malhaise.

Henri Scheire, z.b. 82 j. m. Julie Vierstraete.

Huwelijken:

Jozef Vantomme, aardew. 30 j. won. te Rumbeke en Germana Debacker, borstelm. 26 j. h. w.

11 Julifeest.

Zaterdagavond te 8 u. vergadering voor de afgevaardigden van al onze inrichtingen. Niemand mag ontbreken. 't Is uiterst belangrijk.

Vlamingen dit jaar moet ons 11 Julifeest al onze andere feesten overtreffen. Het feest moet waardig zijn van de gemaakte vooruitgang onzer beweging.

Vakvereeniging Borstelmakers.

Morgen Maandag, te 8 u. 30 bijeenkomst in 't Vlaamsch Huis. Te 8 u. 45 optocht met muziek naar de St Hiloniuskerk. Te 9 u. H. Mis, stoet, waarna algemeene vergadering.

Dagorde: Welkom en verslag, bestuurskiezing, schoone loting. 's Avonds gezellig samenzijn in den hof van 't Vlaamsch Huis.

Leden, viert feest! Maakt leute, komt u samen op deftige wijze in 't Vlaamsch Huis leutig verzet maken.

Bieruitvoer.

Zooals reeds gemeld werd, werden schikkingen genomen om al onze leden, meer regelmatig dan voorheen te kunnen bedienen. Al 't mogelijke werd gedaan om de klienten te voldoen op elk gebied. We verwachten dan ook, dat onze klanten, elk 'n nieuwe klant zullen bijbrengen. Veel kleintjes maken een groot, en door samenwerking allerhande, worden we een geduchte macht. 't Is wat we in Vlaanderen noodig hebben.

Familieziekenbond Volksbelang.

We zijn thans over de 2500 leden. En nog zoovelen kunnen lid worden, aldus hun eigen zelven verzekeren en aan andere strijdgenooten solidariteit betuigen.

W manen al onze leden aan tot een zuinig gebruik van de voordeelen. Van af 2 Juli komen de nieuwe voordeelen in voege. De leden zijn dus dringend verzocht, de rekeningen te vereffenen voor dezen datum.

Vl. Nat. Vakverbond.

Bestuursleden, propagandisten, medewerkers van al onze afdeelingen zijn dringend uitgenoodigd naar de congresvergadering van 1 Juli te Roeselaere, om 10 uur voormiddag.

Niemand mag ontbreken. De vergadering is van theorethisch en practisch belang.

Dit geldt als uitnoodiging.

CACHTEM

Ommegang.

Vandaag is 't Cachtem ommegang. Velen zullen er naar toe trekken indien 't weder ietwat gunstig is. We raden al onze vrienden aan te dier gelegenheid onze Cachtemsche vrienden herbergiers te gedenken.

In «De Kroone» bij J. Desmet (juist over de kerk) is er afspanning voor... kindervoituren en bij Malisse, halverwege Emelgham en Cachtem, kan men wat uitrusten.

Steunt uwe strijdgenooten.

België is over landen en zeeën bekend, om zijn fameuze diplomaten, zijn boksers, zwanzeurs, coureurs, noeeurs en andere lutteurs; beroemd om zijn Fransch met haar op, om zijn achteruitzicht en zijn triestige anneksjonnisten, om de historische aktivistenprocessen en zijn politieke schandalen, maar, nu is het weer ne stap hooger geklommen op den berg van het aanzien! België is tweede geklasseerd in de statistieken van het drankgebruik. Het komt achter Beieren, het vaterland van Bet, met het formedabel cijfer van 213 liters bier per kop! Tap maar baas!

ONTHOUDT !

ZONDAG 1e JULI aanstaande, Roeselare Inhuldiging Strijdvlag K. V. N. V. en plechtige Inhuldiging VLAAMSCH HUIS

Sociale Syndikale KRONIJK

Bij de Borstelmakers.

Morgen is 't feest. Onze leden zullen er hartelijk aan meedoen. Deftig verzet, na een jaar hard werken en strijden, is er noodig.

Het programma der feestelijkheden werd de leden thuis gezonden. Wie zijn uitnoodiging niet mocht ontvangen hebben is toch verwacht.

OPGELET. — De bijeenkomst in 't Vlaamsch Huis is te 8,30 u. Dan worden de uitnoodigingen en de stembrieven afgenomen. Dus voor de H. Mis.

De overeenkomst.

Ten gevolge van een gerezen oneenigheid onder het christen en socialistische syndikaat, is de actie voor de toepassing misschien wel eenigszins vertraagd. We kunnen echter meedeelen dat die oneenigheid uit de voeten is. Een eerste vergadering met het doel de gebrokene potten te herstellen greep plaats in 't Gildenhuis tusschen de verschillende besturen, alwaar de propagandisten der vereenigingen gelast werden met het opstellen van een tekst, die de betrokkene partijen bevrediging schonk.

Verleden week zijn de propagandisten daarvoor in 't Vlaamsch Huis bijeengeweest, en nu Dinsdag greep de besturen-vergadering plaats in de bovenzaal van 't Vlaamsch Huis, alwaar bevrediging voor de beide partijen gevonden werd.

Nadien werden dan nog verschillende klachten besproken, er werd besloten tot een jacht op de onvereenigden, en het toepassen der overeenkomst met alle middelen na te streven.

Bij de Vlasbewerkers.

In ons vorig nummer spraken wij van 1750 fr. de H.a. voor 't slijten. De aandachtige leze zal gemerkt hebben dat er hier een zetfout is ingeslopen, want de berekening zooals ze gemaakt is zegt dat het moest 1850 fr. zijn.

Al onze leden worden ten zeerste aangemaand van die loonen bij 't aanvaarden rekening te houden.

Zwingelen.

De loonen onzer vlassers zijn te laag. Dat weet iedereen, ook de vlasbazen. Desniettegenstaande kunnen zij er niet toe besluiten deze te verhoogen. Wel is er hier en daar een die, in 't vernepen hoekske wat meer betaalt, maar dat is niet voldoende. In 't Werviksche is er staking. Ook de christene vereeniging vraagt opslag. De bazen beroepen zich op het afgesloten kontrakt dat liep tot aan 826 punten.

Het christen syndikaat, zegt dit kontrakt als niet meer bestaande te aanzien, gezien er door de bazen afwijkingen zijn toegepast. De patroons weigeren deze redeneering te aanvaarden en weigeren dan ook loonsverhooging toe te passen.

Het christen syndikaat beseft denkelijk wel, dat er gemist werd met verleden jaar zulk kontrakt af te sluiten. 't Is ten andere hetgeen wij altijd hebben gezegd en geschreven.

Onze actie.

Verleden Maandag hadden we 't geluk voor een 60 tal toehoorders waaronder veel vlasbewerkers, onze gedachten nopens syndikalisme, loonsbeweging en volkswelvaart, in Marcke uiteen te zetten. De toejuichingen bewezen dat de Marckenaren het met ons ééns zijn. Die menschen zijn te verstandig om hun daden daar niet naar te regelen. Zij besloten dan ook onmiddellijk tot het stichten van een afdeeling. En met zulke mannen wordt die afdeeling een sterke vereeniging.

We hopen eerlang nog in andere plaatsen binnen te dringen.

Vlasbewerkers, stap voor stap, we gaan vooruit. Stillekens maar zeker, wordt de vlasstreke voor onze actie rijp.

Textiel.

't Is eenige weken reeds geleden, dat de socialistische volksvertegenwoordiger A. Dierckens, schreef dat de socialisten een actie gingen op touw zetten, om loonen van 5 en 6 fr. per uur. Alhoewel hij dacht dat de fronters met die eischen gingen lachen, mocht hij weldra ondervinden, dat integendeel onze vereeniging die loonen ferm propageert, dat we daarbij de gedachte van een behoorlijke kindertoeslag aan de kroostrijke gezinnen overal, niet het minst in de arbeidersmiddens verspreiden.

We deden het voorstel, onmiddellijk met de textielbewerkers te beginnen, vermits de nijverheid bloeit, de werklieden er het sterkst vereenigd, en de loonen er het laagst zijn. Om des te beter te doen lukken en allen politieken naijver uit te sluiten, stelden wij de samenwerking voor tusschen de vereenigingen.

M. Dierckens deed gezel Nolf tusschen komen, om die samenwerking langs den weg van «De Ontwaking» af te zeggen.

Ons goed. Maar mogen we vragen wat de socialisten intusschen reeds gedaan hebben om den toestand der textielers te verbeteren?

Geen scheldwoorden a. u. b.

Thielt.

In betrek met klachten in de firma Flandria trad onze vereeniging op. Het beheer schijnt de zaak grondig te onderzoeken, we hebben onze voorstellen gedaan, en hopen dat de werklieden voldoening zullen bekomen.

Congres.

Alle bestuursleden, de stichters, medewerkers en propagandisten van al onze afdeelingen uit West-Vlaanderen zijn dringend te Roeselaere verwacht op 1 Juli, te 10 uur voormiddag.

Het congres behandelt volgende dagorde:

1. Wat willen wij door het Vl. Nat. Vakverbond? Inleider Bert D'Haese.
2. Hoe organiseeren wij?

Hoe werken wij? Inleider J. Declercq.

Bestuursleden zorgt dat er daar ook een flink getal gewone leden aanwezig zijn.

Autobusdienst tusschen Ingelmunster en Roeselare

																			Zon- en feesdagen alléen			
Iseghem Statie	7,11	7,56	8,41	9,26	10,11	10,56	11,41	12,26	13,11	13,56	14,41	15,26	16,11	16,56	17,41	18,26	19,11	20,11	20,41	21,26	22,11	22,56
Iseghem Post	7,13	7,58	8,43	9,28	10,13	10,58	11,43	12,28	13,13	13,58	14,43	15,58	16,13	16,58	17,43	18,28	19,13	20,13	20,43	21,28	22,13	22,58
Iseghem Abeele	7,17	8,02	8,47	9,32	10,17	11,02	11,47	12,32	13,17	14,02	14,47	11,32	16,17	17,02	17,47	18,32	19,17	20,17	20,47	21,32	22,17	23,02
Roeselare Statie	7,30	8,15	9,00	9,45	10,30	11,15	12,00	12,45	13,30	14,15	15,00	15,45	16,30	17,15	18,00	18,45	19,30	20,30	21,00	21,45	22,30	23,15
Roeselare Statie	7,45	8,30	9,15	10,00	10,45	11,30	12,15	13,00	13,45	14,30	15,15	16,00	16,45	17,30	18,15	19,00	19,45	20,30	21,15	22,00	22,45	23,15
Iseghem Abeele	7,58	8,43	9,28	10,13	10,58	11,43	12,28	13,13	13,58	14,43	15,28	16,13	16,58	17,43	18,28	19,13	19,58	20,43	21,28	22,13	22,58	23,43
Iseghem Post	8,02	8,47	9,32	10,17	11,02	11,47	12,32	13,17	14,02	14,47	15,32	16,17	17,02	17,47	18,32	19,17	20,02	20,47	21,32	22,17	23,02	23,47
Iseghem Statie.	8,04	8,49	9,34	10,19	11,04	11,49	12,34	13,19	14,04	14,49	15,34	16,19	17,04	19,49	18,34	19,19	20,04	20,49	21,34	22,19	23,04	23,49

Stilstand op aanvraag : Emelghem-Dam (St Cecilia) — Iseghem-Paterskloster — Cachtem-Statie — Rumbeke-Albertstraat en Vierweg.

OPMERKINGEN :
1.) 50 centemen opslag voor iedere stilstand buiten de aangeduide standplaatsen.
2) Na 10 uren 's avonds zal de prijs verdubbeld worden voor nachtdienst.

Het Vl. Front en de Van Extergem-viering

Aangezien Mej. Rosa De Guchtenaere, voorzitster van het Jef Van Extergem-komiteit, in het weekblad, waarover zij het redakteurschap waarneemt, bekend heeft gemaakt:

a) dat Jef Van Extergem weigerde gehuldigd te worden door het Bestuur van de Antwerpsche afdeeling van het Vl. Front;

b) dat het initiatief van de Van Extergem-hulde mede uitgaat van de Communistische Internationale Roode Hulp, en dat Van Extergem reeds bij gelegenheid van de ontworpen huldemanifestatie wenscht vooruit te treden als sociaal revolutionnair, **zoodat de voorbereide manifestatie** niet zal staan in het teeken van den socialen godsvrede;

om die redenen heeft het bestuur van het Vlaamsche Front (Afdeeling Groot Antwerpen) het niet langer noodig geoordeeld verder te onderzoeken of het ter gelegenheid van Van Extergem's invrijheidstelling kon ingaan op een eersten oproep, geteekend Bert De Visschere, en gericht hoofdzakelijk tot het revolutionnair proletariaat, noch op verdere oproepen, geteekend Mej. De Guchtenaere en Bert De Visschere namens het latere Komiteit, gericht tot de Vlaamsche groepen en vereenigingen;

en heeft besloten **van vreemd te blijven aan de voor 24 Juni aangekondigde meeting en betooging te Antwerpen.**

Namens 't best. van 't Vl. Front,
(Afdeeling Groot Antwerpen):
De Voorzitter,
H. PICARD.

VARIËTEIT

Meester Slipmans vraagt aan zijn leerlingen wie hem zeggen kan hoe men uit water huizen bouwt.

— Ik, menheer, zegt het sluiswachterszoontje. Ik laat het water bevriezen, dat het allemaal ijs wordt zoo hard als steen. Dan snijd ik het in stukken en bouw daarmee het huis.

— En als het zomer wordt?

— Ik, zegt het molenaarszoontje, leid het water naar **het molenaarsrad** en maal net zoolang koren tot ik rijk ben. En dan bouw ik met dat geld een huis.

— Maar dat is niet van water.

— Meester, zegt dan de herbergierszoon, ik weet het beter. Ik giet water bij den jenever en verkoop het in de stal voor echten «klare». En van al wat ik daarmee verdien, koop ik een huis! Wij hebben er zoo al vijf gekocht!

5 en 5 is 10 en 2 is 12 maanden dienst voor onze toekomstige soldaten dat is potvolkaffee ander bier dan den zesmaandendienst, door alleman gevraagd, door de jannen uit Kamer en Senaat beloofd, en toch niet te verkrijgen.

Als ge met Joden te doen hebt, beste vrienden, zoudt ge mogen drie oogen hebben, zooals de Aoutards, een soort groote hagedis die drie kijkers heeft te Londen in den dierentuin is zoo een beestje te zien. Maar oppassen als ge daar op af trekt, want Londen is voor vreemdelingen zeer gevaarlijk, kwestie van otomobiels. Daar worden dagelijks een dozijn menschen doodgereden, dat is zoo waar dat een hotelhouder, in een der gevaarlijkste lanen, op zijn uithangbord het volgende heeft laten schilderen : Neemt plaats op mijn terras, daar zit ge veilig, van daar kunt ge de menschen zien doodrijden!

Rotschild, had eens twee Poolsche Joden uitgenoodigd om bij hem te komen eten. Terwijl de voorname en hooggelaarsde zonen van Abrajam aan tafel zaten, werden hunnen begeerige oogen en harten geweldig aangetrokken door het kostelijk zilveren servies. Jacob maakte van een oogenblik afwezigheid van den gastheer gebruik om een lepel in zijn laars te steken. Isaac wilde hetzelfde doen, doch had den tijd niet meer. Brandende van spijt en nijd, zegde hij tot Rotschild: Ik zal eens tooveren; ik steek een lepel in mijne botten en ge zult hem vinden in de laars van Jacob!

Na maanden gelanterfant te hebben voor de bespreking der begrootingen, wil de regeering alles in een wip afhandelen.

Twee voorname kwesties, Amnestie en Pachtwet wachten sedert maanden op bespreking.

Donderdag werd gestemd over het ja dan neen aan de dagorde brengen :

De katholieke-liberale meerderheid, kath.-Vlaamsche democraten inbegrepen, verwierp de onmiddelijke behandeling van deze twee kwesties.

De Boerenbonders tegen de Boeren !

Toen Staf De Clercq, bij de discussie over den duur van den pachttermijn, de dubbelzinnige, laksche houding der vertegenwoordigers in de Kamer van den Belgischen Boerenbond van Leuven, aan de kaak stelde, sprongen ze woedend, vernederd op en schreeuwden : « *De Belgische Boerenbond van Leuven heeft zich uitgesproken voor de drie jaar !* »

En Staf vroeg zeer gepast : « Heeft hij zich uitgesproken tegen de negen jaar ? »

Van Dievoet, Brusselmans, De Keersmaecker, de Kerkhove van Exaarde, Poullet, Van Hoeck en heel wat andere boerenvrienden bleven het antwoord schuldig.

Minister Baels heeft zich toen tot Staf gewend en herhaald : « De Boerenbond van Leuven heeft zich niet uitgesproken voor de negen jaar ! En De Clercq herhaalde hetzelfde vraagske : « *Heeft hij zich uitgesproken tegen de negen jaar ?* »

Ook minister Baels bleef het antwoord schuldig.

Elk weet dat, dank aan enkele liberalen, die op het laatste oogenblik de huik verhingen, de negenjaar-pacht er toch doorkwam.

Maar Poncelet en andere eigenaarsvrienden zeiden luidop in de Kamer, dat de Senaat dat alles wel wijzigen zou.

Dat gebeurde inderdaad. De Senaat, waarin heel wat eigenaars, bankiers en beheerders van naamlooze vennootschappen zetelen, stemde niet enkel het pachttermijn van 9 jaar af maar bracht in de wet, *de ellendige gekscheerderij der authentieke akten.*

De rechterzijde heeft natuurlijk den Senaat voluit goedgekeurd en, in de commissie heeft de meerderheid zich uitgesproken voor de drie jaar.

De verslaggever pleit voor de aanneming omdat, zegt hij, een conflikt tusschen de beide Kamers, de kwestie onopgelost laat en de voordeelen, welke de huidige wet geeft, verloren zouden gaan.

Bah ! Hadden de boerenvrienden rechts, of degenen die zich als dusdanig willen doen verslijten, van in den beginne met durf gestaan langs de zijde van de boerkes, de oude peetjes van de zoogezeide hoogere Kamer zouden wel een toontje lager hebben gezongen.

Op een vraag van kamerlid Van op den Bosch gesteld gedurende de bespreking der begrooting van den landbouw, zei minister Baels, dat het zijn wensch was dat de pachtwet spoedig zou afgehandeld worden.

Toen Staf gisteren voorstelde de pachtwet op de dagorde van toekomende week te brengen, heeft de minister gezwegen en 't is de eerste minister geweest, die het afwijzende woord heeft gesproken.

De rechterzijde heeft gezwegen als vermoord, maar heeft het *eenpariglijk* afgestemd, bij blijven zitten en rechtstaan. Brave jongens, niet ?

Toen kwam het voorstel de pachtwet te stellen onmiddellijk na de stemming der begrootingen. De Vlaamsche nation. hebben tegen gestemd omdat het wel verstaan was dat, onmiddellijk na de begrootingen, de kwestie van amnestie zou komen en men door de nieuwe schikking deze op de lange, lange baan wou schuiven.

Laat ik nu ook zeggen dat het voorstel uitging van een Waal en dus voor ons van verdacht allooi was.

Neen, de groote (! ?) boerenvrienden in de Kamer weten niet dat de boerkens met ongeduld de stemming verbeiden van een zoo breed mogelijk opgevatte pachtwet. Over een maand is het zittingjaar ten einde en we zien geen middel om de pachtwet gestemd te krijgen indien ze niet op de dagorde wordt gebracht van een Woensdag of een Donderdag van de toekomende week en de lange redevoeringen niet boycotteeren, wat we wel vreezen.

Nieuwe geïllustreerde Uitgave
DER
VOLLEDIGE WERKEN
VAN
Hendrik CONSCIENCE
schoone boekdeelen in octavo-formaat
Het volledig stel 58 boekdeelen, in eens genomen, 400 fr.

SPROETEN
verdwijnen gewaarborgd door
Crême Splendid
Prijs 12 fr.
Te koop in alle apotheken.
Apotheek LALEMAN te Iseghem.

ECZEMA
huiduitslag, roode vlekken, jeukingen, springende handen, haarworm bij kinderen, genezen door het gebruik van
Cadeline-zeep
Te koop in alle apotheken.
ISEGHEM : Apotheek LALEMAN.

FAMILIEZIEKEBOND VOLKSBELANG
VLAAMSCH HUIS ISEGHEM
Verzekert tegen Ziekte, Invaliditeit, X-stralen, Opereratie, Geboorte, Sterfte
En telt reeds meer dan 2000 leden.
WEES OOK VOORUITZIENDE !

Het afnemen der Tuberculose-sterfte EN ZIJN OORZAKEN

Wanneer men de statistieken en kurven, die de doodsoorzaken in de verschillende landen aangeven gedurende de laatste vijf en twintig jaar aandachtig beschouwt, kan men niet ontsnappen aan den indruk welke de stadig dalende lijn der tuberculose sterfte vertoont.

We zeggen tuberculose sterfte, d. i. tuberculose als eenige oorzaak van den dood, en niet tuberculose morbiditeit, d. i. het voorkomen der tuberculose als oorzaak van ziekte.

Want, zooals niet allen, in wie de tuberkelbacil levend aanwezig is of geweest is, (besmet zijn dus) er onder lijden, zoo sterven ook Goddank niet allen, wanneer de besmetting die vormen en verhoudingen aangenomen heeft, welke lichamelijke stoornissen, organische ontaardingen of functioneele hindernissen doen ontstaan, waarvan men het geheel ziekte noemt.

Iemand kan dus door tuberculose besmet zijn, zonder er van ziek te zijn, en die tuberculeus is gaat er daarom niet onvermijdelijk van dood.

Het getal van dezen, die waarlijk aan tuberculose gestorven zijn, schijnt dus in de laatste jaren verminderd en dat in vele landen van de oude en de nieuwe wereld. Voor iemand die wat voelt voor sociale geneeskunde en voor degenen die om de volksgezondheid en het lijfswelvaren der massa bekommerd zijn of van ambtswege moeten zijn, stelt zich dadelijk de vraag : hoe zou het komen dat die sterfte aan tuberculose verminderd is ; en als natuurlijk daarop volgend : welke zijn de factoren die de sterfte aan tuberculose bepalen ?

Er is aan de studie van dit vraagstuk al heel wat arbeid besteed geworden en vele theorieën zijn vooruitgezet.

We willen trachten door het overzichtelijk vertoog van eenige dezer, een zoo klaar mogelijk gedacht te geven aan den huidigen stand van het vraagstuk, dat van het allergrootste belang is voor de toekomst.

* * *

Doch eerst dient te worden bewezen dat die daling in de sterfte aan tuberculose werkelijkheid is.

En dat is ze. En het is zelfs een verschijnsel zoo algemeen dat men het een wereldphenomeen kan noemen.

Het spreekt van zelf dat de zwenking naar onder in de kurven niet overal met gelijke snelheid is gegaan.

De beste bronnen van inlichting vinden we natuurlijk in de steden en streken waar de registreeringmethoden het strikst en het zorgvuldigst worden toegepast.

Daaronder noemen we de Angelsaksische landen, Engeland en Schotland eenerzijds, Amerika anderzijds, en ook de Scandinavische landen, waaronder Denemarken vooraan komt.

In het eigenlijke Engeland en Wales kunnen wij de statistieken nagaan tot in 1821, en Schotland tot in 1871 en in Denemarken tot in 1890.

Welnu in deze drie oorden blijkt de sterfte aan tuberculose te zijn verminderd met 70 tot honderd, dat wil zeggen wanneer er in 1851 100 menschen aan tuberculose stierven, sterven er nu nog slechts 30. Schotland en Denemarken geven nagenoeg dezelfde cijfers.

In de staten van Amerika, waar de registratie der doodsoorzaken regelmatig geschiedt sedert 1900, zien wij een daling van 50 %; de laatste tien jaren vooral is de lijn geweldig naar beneden gegaan.

Dit zijn natuurlijk feiten van beteekenis. En de beteekenis er van wordt nog grooter, wanneer men even overweegt dat de middelen tot opsporing en diagnose der tuberculose de laatste tijden zooveel verdegelijkt zijn en het tuberculosevraagstuk van uit sociaal oogpunt, dit is met meer openhertigheid ook voor wat de doodsaangifte betreft, is beschouwd geworden.

* * *

Voor vaststaande feiten van dien aard tracht men natuurlijk een uitweg te vinden.

Er moet een oorzakelijk verband bestaan tusschen dergelijke feiten en een of ander omstandigheid of een complex van omstandigheden, die den sleutel van het geheim bevatten.

Twee hoofdfactoren bepalen tot aan het einde van het verloop in goeden of kwaden zin naar ziekte met genezing of dood ; namelijk die van het zaad, de besmettingsagent, de Kochbacil, en de grond, waarin dit zaad terecht komt, namelijk het menschelijk organisme.

Ligt de oorzaak der afname van de tuberculoose in het zaad zelve ? of in het terrijn ? Met andere woorden : wat is er veranderd, de tuberkelbacil of de aard, de gesteldheid van het menschelijk organisme ?

Het afnemen der mortaliteit van de tuberculose is trouwens geen alleenstaand verschijnsel. Die mortaliteit, uitdrukking van den aard der ziekte, vertoont ook bij andere besmettelijke ziekten goed merkbare veranderingen. Denken we maar even na over de typhuskoorts, welke in lange niet meer de schrikbarende tropheeën eischt welke haar in de vlekken van het platte land : « de ziekte » deden noemen. Het is niet omdat de middelen ter behandeling der typhuskoorts als dusdanig er specifiek of vooruit gegaan zijn, want men behandelt de typhuslijders met een dieet, wat algemeen antiinfectieus artsenijen en hartversterkende remedieën.

Waaraan zijn dan dergelijke wendingen van een kwaal toe te schrijven en om bij ons onderwerp te blijven waar zit het geheim der afname der tuberculosesterfte ?

In 1911 besloot de Royal Tuberculosis Commission van Groot Britanie welke een onderzoek had ingericht naar de smethevigheid en der tuberkelbacillen van het menschelijk tijpe en voortkomende van de tuberculoseletselen der kinderen Adams, dat de bacil te dien opzichte aan zich zelf steeds gelijk gebleven bleek te zijn in zooverre althans zijn smethevigheid bij de dierproeven kon gestudeerd worden.

Dat is naar onze bescheiden meening geen afdoend bewijs om de onveranderlijke smethevigheid der bacillen vast te stellen. Het feit alleen dat de varietéit der tuberkelbacillen die men noemt het bovine type voor rundvee niet zou besmettelijk zijn is al een bewijs van reactie verschil tusschen organisme en besmettingsmateriaal.

En de proeven met een bacillenstam gedaan op een of meer soort dieren, bewijst enkel zijn al of niet smethevigheid voor die diersoorten met het bepaald organisme gekenmerkt door eigenwezenlijke eigenschappen van weefsels en cellen ; maar laat de vraag van zijn smethevigheid voor het menschelijk geslacht alleen beantwoorden voor zooverre de origineele stam voor enkele menschen met een gegeven terrein besmettelijk was.

Trouwens, de voorstanders zelve der onveranderlijke smethevigheid van de tuberkelbacil, beweren dat zijn kunstmatige ontaardingen in het Laboratorium verwekt door wijzigingen in de teeltbodems geen beteekenis hebben, omdat men den menschelijken bacil moet beschouwen niet in het proefhuisje of in de organen van het proefdier, maar wel in zijn gewoon verblijfmidden : het tuberculeus organisme van den mensch.

Ware de mindere smethevigheid van bacil oorzaak der sterfte vermindering, zeggen wij, dan moest die afname nagenoeg dezelfde zijn in streken waar de onderlinge besmetting met bakteriën van dezelfde smethevigheid gebeuren. Welnu dit is niet het geval : de sterfte op den buiten van een provincie bijvoorbeeld is niet dezelfde als deze in de hoofdstad dier provincie.

Maar zij staren hier weer eenzijdig op den bacil alleen en vergeten het andere element, het terrein, en denken niet dat die menschen anders staan tegenover de besmetting dan de stedelingen.

De laatste tijden hebben de wetenschappelijke navorschingen nieuwe feiten aan het licht gebracht, die voor vele bestatingen van groote beteekenis kunnen worden.

De bacil, zooals wij hem kennen sedert de ontdekking van Robert Koch, onder zijn zuurvasten, staafjesachtigen vorm, zou slechts een volmaakter stadium zijn in de elovitieven cyclus van een bakterie. Een biologisch gesproken minderwaardig stadium zou zijn de spoorachtige korrelvorm, een noodworm die men aantreft, waar de levensomstandigheden voor den bacil minder geschikt zijn, en uit de welke zich weer, wanneer de omgeving en de voedingsvoorwaarden gewijzigd worden, de typische zuurvaste tuberkelbacil kan ontwikkelen.

Die vorm treft men aan in ongeopende koude abcessen. Etter van koude abcessen bevat tallooze van die spoorvormen en geen echte bacillen ; ingespoten aan steenratten brengt hij tuberculose teweeg met onmiskennelijke Kochstaafjes in de aangetaste door de dichte porceliinen filters van het laboratorium ; wanneer hij aanwezig is in het moederbloed kan hij dus ook door den moederkoek heendringen (die veel meer door dringbaar is dan de filters) en in de fœtus terecht komen.

Zoo krijgt meteen het erfelijkheidsvraagstuk van de tuberculose een ander uitzicht.

Doch deze feiten zijn nog niet diep genoeg bestudeerd om er vaststaande besluitselen uit te trekken.

Belangrijk bericht !

Gij allen die min of meer onderhevig zijt aan borstkwalen : Bronchiet, Griep Asthma, Keelontsteking, Hoesten, Kuchen en Fluimen, indien gij tot hiertoe alles beproefd hebt zonder afdoend effekt te bekomen, indien gij hopeloos zijt en mismoedig, vergeet niet dat er een middel is dat sinds 50 jaren duizenden en duizenden hopelooze gevallen genezen heeft. Neemt ook dit middel :

Borstbalsem Martin Toms, Resina zalf, Microbenpillen

Volgt de volledige behandeling voor zes weken waarvan het regelmatig gebruik de diepst ingewortelde borstziekten uitroeit en geneest, en aldus 't best voorbehoedmiddel is tegen de tering en 't zekere geneesmiddel van **ASTHMA**

Schrijft om inlichtingen aan **MARTIN TOMS**, Apotheker-Specialist, 112, Wetstraat, Brussel of wendt U rechtstreeks tot uw apotheker die U het gevraagde zal bezorgen.

PRIJZEN : Zonder Zalf 17,50 fr., met Zalf 25 fr., Microbenpillen 12,50 fr., Maagdrank 20 fr., Behandeling voor 18 dagen 85 fr., Serie van 6 weken 185 fr.

BLOEDTHEE

OVERTREFT PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN

voor het zuiveren van 't bloed

GENEEST ALLERBEST EN OP RADIKALE WIJZE :
uislag, puisten, speen, gemis aan eetlust, verstopping, draaiingen, gal, slijmen, enz.

IN ALLE GOEDE APOTHEKEN OF RECHTSTREEKS BIJ DEN UITVINDER

Apotheker Vandenbussche

49, RIJSELSTRAAT, 49, MEENEN

Prijs 4,50 frank *Prijs 4,50 frank* *Prijs 4,50 frank*

Het Oud Bier der is gekend voor **brouwerij "De Arend,,**

't gezondste, kloekste, aangenaamste

A. Louwaege-Verstraete, Cortemarck

PECTOIDS

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest !

ZIJ KOSTEN ENKEL 4 FRANK !

UW APOTHEKER HEEFT ER !

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT

MONO POEDERS

Onfeilbaar geneesmiddel tegen :
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Grippe

WAAROM ?

zijn de MONO POEDERS verkieslijk dan alle anders produkten van gelijken aard ?

OMDAT
zij onmiddelijk de hevige pijnen stillen.
zij altijd genezen daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt hebben.
zij de maag nooit vermoelen.
zij door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen.
zij, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
zij in geen cachetten zijn, en dus door de teerderste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN in doozen van : **12 pakjes 4,50 fr. — 25 pakjes 8,00 fr.**

Hebt gij pijnen in de lenden ?
Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken ?
Is uw water troebel of te sterk gekleurd ?
Lijdt gij aan jicht, heup- of lendenjicht ?
Zijt gij door Rheumatiek gekweld ?
Zijn uwe voeten gezwollen ?
Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand ?

? ? ?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe **Nieren, Blaas of Lever** *ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met*

Dalila Pillen

EN

Samsom's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

VERKRIJGBAAR IN ALLE GOEDE APOTHEKEN

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de

Fondsenbank

Naamlooze Vennootschap

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
WETSTRAAT, 84 BRUSSEL

Bijbanken : Antwerpen & Kortrijk

Agentschappen :
Brugge, Crombeke, Poperinghe, Harelbeke, Moeskroen, Thielt.

Fondsenbank maakt deel uit van de groep Fondsenbank-Handelsbank-Noordstar.

Kapitaal en Reserven : 50.000.000 frank

BIJHUIS TE ISEGHEM
ROESELAERESTRAAT, 28

Leest aandachtig !

Voor uwe elektrische inrichtingen van drijfkracht, verlichting, verwarming, bellen, telefoon en radioinstellingen, wendt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT
HONDSTRAAT, 14 ISEGHEM

Aankoop, verkoop en huur van nieuwe en okasie motors.

Alle herstellingen — Spoedige uitvoering
Inlichtingen en beschrijvingen zonder verbintenis
Voordeelige prijzen

ZANNEKIN

DUBBEL BLOND BIER
gezond, kloek natuurlijk

Brouwerij St Louis
L. VERLENDE LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende :
S.M. VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

Allergunstigste prijzen voor herbergiers en koffiehuizen

Neringdoeners, zoekt uw profijt !

SUIKERBAKKERIJ

Alberic Debruyne-Devolder
Rousselarestraat, 18, ISEGHEM

Artikelen voor St Niklaas, Paaschartikelen en Nieuwjaarsgeschenken.

Kruidenierswaren

Conserven, Specerijen, Chocolade, Dessert, Biscuits, Pralines, Fondants, Suikers, Doopsuikers, Chocolade in reepen en in pakken. Groote keus van Spekken, escence, acidulé, forré. Eierkleursel voor broodbakkers.

In 't groot SUIKERHANDEL In 't klein

Bijzondere Prijzen voor Voortverkoopers

WAAROM ?...

Waarom hoesten als BORSTPILLEN LALEMAN U radikaal genezen ?
Waarom koorst of tandpijn lijden als CACHETTEN KEPHIL die doen verdwijnen ?
Waarom uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als DROSELS BORSTBALSEM der *apotheek Laleman* daartoe de geschikte middel is ?
Waarom zelf ziek of zuchtig zijn als U ter *apotheek Laleman* alles kunt verkrijgen om U gezond te maken ?

DUS VOOR ALLES NAAR DE

Apotheek Florent Laleman
Brugstraat, 2 Iseghem
(bij de Gendarmerie)

Men draagt ten huize *Telefoon 63*

De schoonste kinders....
zijn deze die dagelijks gepoederd worden met

DULCIOR POEIER

Te kooop in alle goede Apotheken.
DE DOOS 1,50 FR.

DE VALLENDE ZIEKTEN !

EEN ENKEL GENEESMIDDEL zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal

Poeder Epilepsia

Prijs : 20 frank

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is

Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 jaar duurden.

Te koop in alle goede apotheken of rechtstreeks bij den bereider

Apotheker Vandenbussche - Meenen

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

PIANOS

B. Van Hyfte
Gent, Nederkouter, 32 Gent
(dicht bij het Paleis van Justitie)

Oudste fabriek van België en ook de goedkoopste.
Altijd keus van 100 tot 150 pianos.

TE VERKRIJGEN in alle Iseghemsche Apotheken

MUZIEK

HUIS

A. Van Hee-Fonteyne
Brugstraat, 17 Iseghem

Groote keus van Phono's (spreekmachienen) en platen (disques) van alle merken alsook allerhande muziekinstrumenten, zooals Harmonicas, Violen, Mandolinen enz.

—: Alletoebehoorten :—

VOOR UW

Schilder- & Behangpapier

WENDT U TOT HET HUIS

J. LEFEVERE-HUYSENTRUYT
Roeselaerestraat, 168, Iseghem

Magazijn van kleuren en vernissen.
Groote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten

Trouwe bediening Lage prijzen

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF

Voor uwe

Stoven, Kachels en Gasvuren

wendt u tot

Germ. Ghekiere-Duyck
Roeselaerestr. 88, Iseghem

Magazijn van verlakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waschkuipen in galvanisé, kinderbaden, waschfournoizen. — Groote kens van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gazinrichtingen Zink & Loodwerk
Spoedige bediening Matige prijzen

Schoenmagazijn

R. Vandenberghe-Bourgeois
Marktstraat 17, ISEGHEM

Groote keus van mans- en vrouwschoenen 30 t. h. goedkooper dan de konkurentie.

Ook verkrijgbaar aan de voordeeligste prijzen : kinderschoenen, pantoffels, schoenkreem der beste merken.

Dwells, borstels, zeemvellen, sponsen en alle kuischgerief.

Het huis gelast zich met herstellingen.

KORTRIJKSCHE BOUW- EN YPOTHEEKKAS

BUREEL :
Groote Markt, 1, Kortrijk
Spreekdraad 382. Spreekdraad 382.

Kantoor open alle werkdagen van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

ALLERHANDE INLICHTINGEN
over 't koopen, verkoopen van gronden en huizen, over 't overnemen van pachthoeven in Frankrijk.

OPMAKEN VAN PLANS EN BESTEKKEN voor 't bouwen van huizen, villa's, fabrieken, enz.

— ALLERHANDE VERZEKERINGEN —
Brand - Leven - Ongevallen

GELDLEENINGEN
op vaste eigendommen aan de meest voordeelige voorwaarden.

Drukkerij « Volksverheffing » Aalst. Onderwijsstraat, 14.

Het Fransch-Belgisch militair akkoord.

Van den Reus en Tompoesken

Een vertelselken voor de groote kinderen.

Daar was ne keer ne reus van ne vent.

De dikke van Pamel was daartegen maar een snotjongen.

En macht dat ie had: verveerlijk. Hij brak een gesmeede as op zijn knie lijk ik of gij een stokje en daar bij was ie lenig en taai als een wisse en van geen duivel verveerd.

Ge ziet van hier dat zoo een pronte sterke vent zich zelf veel te goed vond om zijn vader en zijn moeder te helpen in den boerenstiel: vechten was hem liever dan werken en hij besloot dan ook op avontuur te gaan en de wereld in te trekken.

En deur aan deur met den reus woonde een kleermakerken, al niet veel grooter dan Tompoes zaliger en die groote reus en die kleine dwerg dat waren twee dikke vrienden.

Dat was me goed, maar van zoo haast het kleermakerken wist dat de reus er op uit trok op avonturen, sprong hij van zijn tafelij, ging in positie staan, sloeg op zijn borstkas en zei: «Moi pas peur de quat gendarmes. Ik ga mee».

Hij sloot met den reus een verdrag, en zingend van «We zullen mallekandere nooit verlaten» togen ze uit om de wereld te veroveren.

De zon was nauwelijks uit haar bed en den duivel en had zijn panneel nog niet geschud of ze waren al verre buiten de huizen en stapten stout en boud al over de heide.

De dwerg wist niet waar hij het had van preuschheid: de knapzak bengelde hem op borst en rug en hij voelde zich, met zijn zwaren mispelaar in zijn vuistje zoo fier en strijdlustig als een Engelsch Kemphaantje. Zijn mondwerk stond geen oogenblik stil maar snoefde aldoor over de heldendaden die hij vroeger uitgericht had, en dat hij nu zinnens was zijn eigen heldenrecord te kloppen.

De reus zei «ja» de reus zei «neen» en stapte.

Tompoes moest meer loopen dan gaan om hem bij te houden.

Maar schoon liekens en duren niet lang en zij 'n waren nog maar effekes uit hunne «pays» daar krijgen ze twee ruige schurken van Sarrazenen in 't oog.

«Nom de nom de nom...» riep Tompoes, we gaan ne keer lachen en voor de reus zijn mond open was, had hij zijn lierenaar al in zijn pollekes en op ne wip was hij bij de twee landloopers.

«Bonjour kameraad» spotte Tompoes en gaf een van de twee een ferme snee in zijn bille.

Maar... «Da's ne bonjour voor u» zei makèrel, trok zijn latte en voor de reus ter plaatse was lag Tompoes zijn linker arm op den grond.

't Was tijd dat Goliath zich toen begon te haasten of g'en hadt van z'n leven van geen Tompoeskes meer hooren klappen... maar «da's nu mijn goeiendag» zei de reus en hij lei zijne knuppel eens in den nek van nummer één en «da's een santje voor u» zei hij en hij gaf den anderen ne zwonk dat hij steendood bleef liggen.

De dwerg was wanhopig om 't verlies van zijnen arm, maar de reus bond een doek om de bloedende stompe, klopte hem vriendelijk op den valieden schouder en prees hem om zijn moed en heldhaftigheid.

Tompoesken bleef toch op zijn neus kijken: de wonde neep en snertte dat zijn hart er van beefde, toen kapte de reus de koppen af van de gevelde Sarrazenen en hing ze, als twee decoraties, aan den broeksband van zijn kleinen gezel.

Nu was Tompoesken er weer boven op en de tocht werd voortgezet.

Dat was me goed maar Tompoesken en had toch zooveel praats niet meer als in 't begin en heimelijk begon hij schietgebedekes op te zeggen om niet al te veel avonturen meer tegen te komen.

Gelukkig na een marsch van nog een paar uren sprak de reus van te pleisteren.

't Was rond den noen en ze waren juist in een bosch.

Tompoes zat rustig op zijn hurkje een smakelijk stuk uit de vuist te eten als al met ne keer iemand in 't bosch begint te huilen en te tieren dat hooren en zien vergaat.

't Geluid naderde en 't kwam al bijer 't leek wel of het een vrouwenkerm was.

Arm en was zoo rap niet meer als de eerste keer maar enfin ook de reus stond op en... hij had toch gezworen trouw bij hem te blijven. Hij trok dan maar weer zijn lierenaar uit zijn zak en ging mee kijken.

't Waren drie zwarte ruigbehaarde kolenbranders die aangesleurd kwamen met een beeldschoon meisje, dat hartroerend om hulp smeekte toen ze onze beide vrienden bemerkte.

Tompoes zijn bloed deed maar één toer: «Sakkermillementen» vloekte hij en hij was de kolenbranders op 't lijf.

De reus was nu ook wel een beetje vlugger bij de pinken als den eersten keer en ging aan 't kruppelen en aan 't derschen dat de stukken er af vlogen.

En 't duurde dan ook niet lang of de vrouwenschakers lieten hun buit in plan en waren de pijpen uit, maar niet voordat de arme Tompoes het weer al ne keer moeten bezuren had: nu hadden ze hem een oog uitgeslagen.

Maar toch, Tompoes die een ontvankelijk gemoed had, verheugde er zich niettegenstaande al zijn pijn en hartsgrondig over, dat hij meegeholpen had om dat lief meisken uit de pooten van die geile duivels te halen.

Het meisken ook was uitterharte blij en dankbaar buitenmate en ze trouwde niet met Tompoesken, want die zag niet zeer appetijtelijk meer uit met éénen arm en één oog, neen ze trouwde met den reus en Tompoesken mocht... getuige zijn.

Tom zuchtte wel ne keer maar enfin wat was er aan te doen...

De tocht werd nu toch wat plezieriger, de reus die veel te vertellen had aan madam de reuzin stapte zoo vlug niet meer op, madam de reuzin zelf had een opgewekt karakter en heur lach rinkelde al maar door als een beiaard van tintelende klokjes en dan ze kon goed koken en daar was Tompoesken nog gevoeligst van al voor.

Ze waren zoo al een week of vier op weg en Tompoes wreef in zijn handen, pardon, neen dat kon hij niet meer, hij wreef met zijn een hand over zijn buik: 't ging goed al de kolenbranders en al de Sarrazenen schenen voor goed de wereld uit en 't begon wondergoed op een speelreis te treken van twee jonggetrouwden met hunne getuigen.

Dat was me goed, maar ik heb het nog gezeid: «Duren is een mooie stad» en op nen avond vielen ze pardaf vlak in een bende roovers.

Dat was peper, hoor en 't begon er te geisteren en 't spande er om te kraken.

Tompoes was danig voorzichtig geworden en hij dee lijk de champetters: gaan kijken waar ze niet bezig waren.

Maar 't en hielp allemaal niet, hij kreeg toch weer van de brokkelingen en toen de laatste roover morsdood van onder de reus zijn handen kwam, zat Tom op zijn poepken: nu hadden ze hem een been afgeslagen.

De reus integendeel had wel een paar schrammen opgeloopen maar veel had dat niet te beduiden: zijn moed was dan ook ongebroken en nadat hij zijn madam een fermen zoen had gegeven, die klonk tot in zijn Tom zijn hartje, sprak de reus ende hij zegde...

Maar hij zei het natuurlijk in 't Fransch want het was een Fransche reus en Tompoes was ne petit belge.

Hij zei dus: «Mon jeune ami, ge hebt u gedragen als een held. Dat is een heerlijk handwerk zoo de wereld door te trekken al vechten. Nog één overwinning en de vrede is bevestigd en bestendigd en wij zijn beroemd tot het einde der eeuwen».

Maar Tompoes bleef zitten op zijn poepken, wierp een meewarigen blik eerst op wat overschoot van zijn eigen luttel persoontje en dan naar dat massaal reuzenlijf, dat voor hem stond, stoer en plomp als een toren.

«Pardon meneer de reus, ik kruipe naar huis. Bij ons zeggen ze dat het kwalijk kersen eten is met groote heeren. Ik weet er nu ook iets van. Zij eten het vleesch en wij krijgen de pitten. Gij hebt van elk gevecht al de eer en al 't profijt en al de slagen vallen op mij. Adieu, kozijn en nichte, beter verre als dichte. Ik kruipe naar huis».